

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران Trade Promotion Organization of Iran دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

بسمه تعالی

گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی

تهیه کننده: حسین روستایی

رایزن بازرگانی سمارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان

(اردیبهشت ماه ۱۴۰۴)

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران Trade Promotion Organization of Iran دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

بسمه تعالی

افغانستان بعنوان کشوری محصور در خشکی و در قلب آسیا، از زمان های دور، بعنوان چهارراه تجاری منطقه شناخته شده است. این موقعیت استراتژیک، امکان برقراری ارتباط میان بازارهای بزرگ آسیای جنوبی، آسیای مرکزی، خاورمیانه و حتی اروپا را فراهم کرده و افغانستان را به حلقه ای مهم در زنجیره تجارت جهانی مبدل نموده است.

اهمیت تجارت افغانستان با جهان در چندین بعد قابل بررسی است. از یک سو صادرات اقلامی مانند میوه، آجیل و خشکبار، مواد معدنی و محصولات کشاورزی می تواند درآمد ارزی افغانستان را افزایش دهد و از سوی دیگر واردات مواد اولیه و فناوری های مدرن از سایر کشورها زمینه ساز رشد صنایع داخلی، ایجاد اشتغال و ارتقاء سطح زندگی مردم این کشور گردد.

طی چند سال اخیر مسئولان هیات حاکمه سرپرستی طالبان تلاش داشتند تا از طریق گسترش روابط تجاری با کشورهای منطقه و همسایه مانند ج.ا.ایران، امارات متحده عربی، پاکستان، چین، ترکمنستان، ازبکستان، قزاقستان، روسیه و هند، اقتصاد افغانستان را در مسیر پایداری قرار دهند.

در این میان، صادرات محصولات کشاورزی مانند زعفران، انار، بادام و انواع آجیل و خشکبار و همچنین بهره برداری از منابع طبیعی این کشور مانند معادن ذغال سنگ، سنگ آهن، سنگ تالک، سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی، لیتیوم، آهن و مس می تواند فرصت های اقتصادی جدیدی را ایجاد و به جذب سرمایه گذاری خارجی در این کشور کمک نماید.

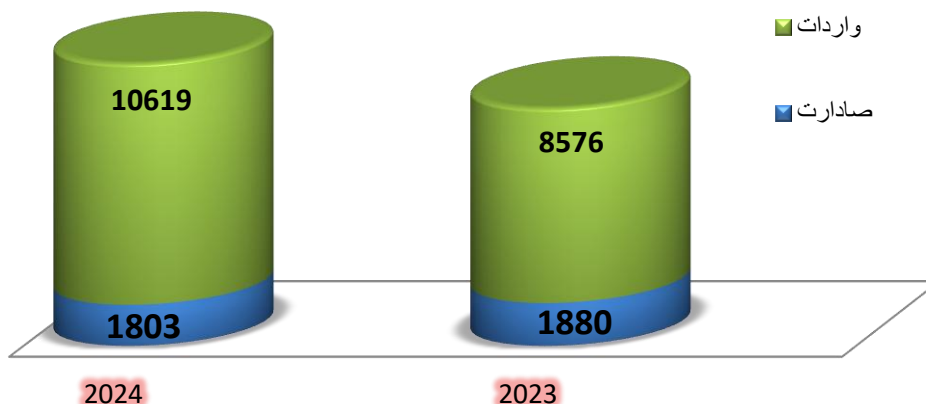
از سوی دیگر افغانستان بعنوان نقطه اتصال مسیرهای ترانزیتی مهم مانند لاجورد، چابهار، و پروژه های مرتبط با ابتکار «کمربند و جاده» چین، ظرفیت تبدیل شدن به یکی از شاهراههای تجاری منطقه ای را دارد. مقامات افغانستانی انتظار دارند با توسعه در این

زمینه نقش افغانستان در تجارت منطقه ای تقویت گردیده و موجب کاهش وابستگی این کشور به کمک های خارجی گردد.

با این حال، تحریم های بین المللی، نبود نظام بانکی قوی، نبود زیر ساخت های مدرن، عدم ثبات سیاسی، چالش عدم رسمیت هیات حاکمه طالبان و ... از چالش های عمده تجاری و اقتصادی در افغانستان عنوان شده است.

مبادلات تجاری افغانستان در سالهای ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ مقیاس ارزش: میلیون دلار		
۲۰۲۳	۲۰۲۴	شاخص ها
۱,۸۸۰	۱,۸۰۳	صادرات
۸,۵۷۶	۱۰,۶۱۹	واردات
۱۰,۴۵۶	۱۲,۴۲۲	حجم تجارت
-۶,۶۹۶	-۸,۸۱۶	تراز تجاری
۱۸	۱۴/۵	سهم صادرات (درصد)
۸۲	۸۵/۵	سهم واردات (درصد)

میزان صادرات و واردات افغانستان طی سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴
(ارزش به میلیون دلار)

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	---

حجم تجارت افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۱۲,۴۲۲ میلیون دلار بوده که ۱,۸۰۳ میلیون دلار را صادرات و حدود ۱۰,۶۱۹ میلیون دلار آنرا واردات تشکیل داده است. تراز یا کسری تجاری افغانستان طی سال ۲۰۲۴ منفی (۸,۸۱۶) میلیون دلار گزارش داده شده است، که سهم صادرات از حجم تجارت ۱۴/۵ درصد و سهم واردات از حجم تجارت حدود ۸۵/۵ درصد عنوان شده است.

حجم تجارت افغانستان طی سال ۲۰۲۳ حدود ۹,۵۴۹ میلیون دلار بوده که حدود ۱,۸۸۴ میلیون دلار آنرا صادرات و حدود ۷,۷۱۰ میلیون دلار آنرا واردات تشکیل داده است.

مقایسه تجارت افغانستان طی سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ (ارزش به میلیون دلار)				
شاخص ها	۲۰۲۴	۲۰۲۳	میزان تغییرات	درصد رشد/کاهش
صادرات افغانستان	۱,۸۰۳	۱,۸۸۰	-۷۸	-۴ درصد
واردات افغانستان	۱۰,۶۱۹	۸,۵۷۶	+۲,۰۴۳	۲۴ درصد

حجم تجارت افغانستان (صادرات و واردات) طی سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ حدود ۲۹ درصد افزایش داشته است که تفاوت آن حدود ۲,۸۲۸ میلیون دلار بوده است. مقایسه صادرات و واردات افغانستان طی سال ۲۰۲۴ و ۲۰۲۳ نشان می دهد که: صادرات افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۱,۸۰۳ میلیون دلار و واردات افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۱۰,۶۱۹ میلیون دلار بوده است.

صادرات افغانستان طی سال ۲۰۲۳ حدود ۱,۸۸۰ میلیون دلار بوده و واردات این کشور حدود ۸,۵۷۶ میلیون دلار گزارش داده شده است.

با بررسی انجام شده می توان گفت، صادرات افغانستان طی سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ حدود ۴ درصد کاهش داشته است که تفاوت آن در حدود ۷۸ میلیون دلار عنوان

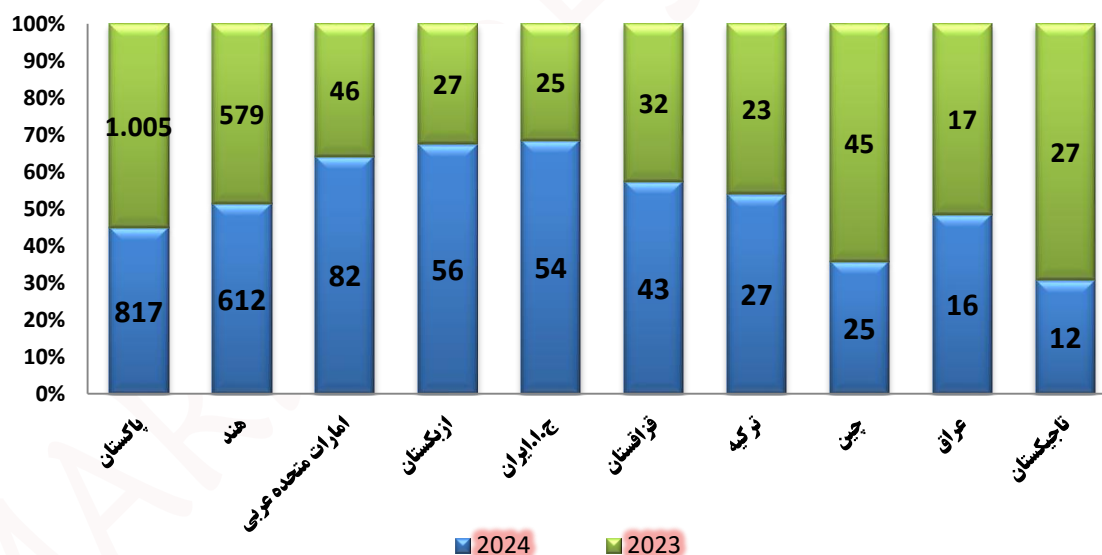
 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	---

شده است و برخلاف آن واردات افغانستان حدود ۲۴ درصد افزایش داشته که تفاوت آن حدود ۲,۰۴۳ میلیون دلار گزارش داده شده است.

مقاصد عمده صادراتی افغانستان طی سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ (ارزش به میلیون دلار)			
#	کشور	۲۰۲۴	۲۰۲۳
۱	پاکستان	۸۱۷	۱,۰۰۵
۲	هند	۶۱۲	۵۷۹
۳	امارات متحده عربی	۸۲	۴۶
۴	ازبکستان	۵۶	۲۷
۵	ج.ا.ایران	۵۴	۲۵
۶	قزاقستان	۴۳	۳۲
۷	ترکیه	۲۷	۲۳
۸	چین	۲۵	۴۵
۹	عراق	۱۶	۱۷
۱۰	تاجیکستان	۱۲	۲۷
۱۱	آمریکا	۸	۷
۱۲	قرقیزستان	۸	۸
۱۳	عربستان	۶	۶
۱۴	آلمان	۴	۵
۱۵	روسیه	۴	۴
۱۶	اسپانیا	۴	۳
۱۷	هلند	۴	۲
۱۸	کانادا	۳	۲

۳	۲	ترکمنستان	۱۹
۲	۲	استرالیا	۲۰
۱,۸۶۹	۱,۷۸۵	مجموع ۲۰ کشور	
۱۱	۱۸	مجموع سایر کشورها	
۱,۸۸۰	۱,۸۰۳	جمع کل	

مقاصد عمده صادراتی افغانستان طی سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ (ارزش به میلیون دلار)

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران Trade Promotion Organization of Iran دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

مقایسه مقاصد عمده صادراتی افغانستان طی سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ (ارزش به میلیون دلار)					
#	کشور	۲۰۲۴	۲۰۲۳	تفاوت	درصد رشد/کاهش
۱	پاکستان	۸۱۷	۱,۰۰۵	(۱۸۸)	-۱۹٪
۲	هند	۶۱۲	۵۷۹	۳۳	۶٪
۳	امارات متحده عربی	۸۲	۴۶	۳۶	۷۷٪
۴	ازبکستان	۵۶	۲۷	۲۹	۱۰۴٪
۵	ج.ا.ایران	۵۴	۲۵	۲۸	۱۱۱٪
۶	قزاقستان	۴۳	۳۲	۱۱	۳۴٪
۷	ترکیه	۲۷	۲۳	۴	۱۸٪
۸	چین	۲۵	۴۵	(۲۰)	-۴۴٪
۹	عراق	۱۶	۱۷	(۱)	-۷٪
۱۰	تاجیکستان	۱۲	۲۷	(۱۵)	-۵۴٪
۱۱	آمریکا	۸	۷	۰	۳٪
۱۲	قرقیزستان	۷/۶	۸/۱	(۰)	-۵٪
۱۳	عربستان	۵/۹	۶/۴	(۰)	-۷٪
۱۴	آلمان	۴/۲	۵	(۱)	-۱۵٪
۱۵	روسیه	۴/۲	۴	(۰)	-۵٪
۱۶	اسپانیا	۳/۸	۳	۱	۴۳٪
۱۷	هلند	۳/۶	۱/۶	۲	۱۲۶٪
۱۸	کانادا	۳	۲/۳	۱	۲۴٪
۱۹	ترکمنستان	۲/۵	۲/۶	(۰/۱)	-۶٪
۲۰	استرالیا	۲	۱/۷	۰/۴	۲۲٪

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران Trade Promotion Organization of Iran دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

تحلیل داده های جدول:

مجموع صادرات به ۲۰ کشور و مقصد عمده صادراتی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۱,۷۸۵ میلیون دلار بوده که ۹۹ درصد مجموع صادرات افغانستان را تشکیل داده و مجموع سایر کشورها حدود ۱۸ میلیون دلار گزارش داده شده است که یک درصد مجموع صادرات افغانستان را تشکیل می دهد.

صادرات افغانستان به کشورهای امارات متحده عربی، هند، ازبکستان، ج.ا.ایران، قزاقستان و ترکیه طی سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ افزایش داشته و برخلاف آن صادرات این کشور به کشورهای پاکستان، چین، عراق، تاجیکستان، عربستان، ترکمنستان، روسیه و آلمان طی سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ کاهش داشته است.

کشورهایی که بیشترین صادرات افغانستان طی سال ۲۰۲۴ به آن صورت گرفته عبارتند از پاکستان، هند، امارات متحده عربی، ازبکستان، ج.ا.ایران، قزاقستان، ترکیه، چین، عراق و تاجیکستان.

با توجه به جدول اقلام اصلی صادراتی افغانستان که در ادامه به آن می پردازیم و همچنین اطلاعات جدول فوق، صادرات افغانستان به پاکستان در سال ۲۰۲۴ متأثر از چالش های سیاسی و بسته شدن مکرر مرزها، بویژه در فصل برداشت سردرختی و میوه های تازه، با ۱۹ درصد کاهش همراه بود و اقلامی چون ذغال سنگ، پنبه و میوه های تازه مانند سیب، انار، انگور، زردآلو و ... بیشترین تاثیر را در این کاهش نشان می دهند.

شایان ذکر است که کاهش صادرات به پاکستان با رقم ۱۸۸ میلیون دلار، دلیل اصلی کاهش ۴ درصدی صادرات افغانستان به جهان در سال ۲۰۲۴ بوده و البته صادرات به چین نیز در این سال با کاهش همراه بوده که دلیل اصلی آن کاهش خرید جلعوزه (کاهش ۲۰ میلیون دلاری) از افغانستان بوده است.

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

صادرات ۲۰ قلم کالای عمده صادراتی افغانستان طی سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴							
#	HS.Code	کالا	واحد	۲۰۲۴		۲۰۲۳	
				مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
۱	۵۲	پنبه محلول و محصولات آن	تن	۱۹۳,۵۲۴	۲۱۸	۱۵۳,۶۴۷	۳۳۳
۲	۸۰۴۲۰۹۰	انجیر خشک	تن	۳۱,۸۵۴	۱۶۶	۲۹,۸۳۲	۱۴۷
۳	۸۰۶۲۰۰۰	کشمش	تن	۷۸,۷۳۵	۱۵۲	۶۱,۱۳۴	۱۱۵
۴	۱۳۰۲۱۲۲۰	آنغوزه و بذر آن	تن	۱,۳۱۰	۱۲۲	۱,۰۹۷	۱۴۴
۵	۲۷۰۱۱۹۰۰	ذغال سنگ	تن	۹۱۳,۷۷۶	۹۲	۱,۵۸۸,۷۸۰	۲۶۲
۶	۷۰۳۱۰۱۰	پیاز	تن	۳۳۶,۹۱۵	۷۶	۳۱۴,۹۰۲	۶۶
۷	۸۰۲۱۲۰۰	بادام	تن	۱۵,۳۶۵	۴۶	۱۰,۵۵۴	۳۵
۸	۷۰۲۰۰۰۰	گوجه فرنگی	تن	۲۸۲,۶۹۵	۴۶	۲۵۰,۸۶۲	۳۹
۹	۹۱۰۲۰۰۰	زعفران	تن	۶۴	۴۴	۹۱	۴۱
۱۰	۸۰۸۱۰۰۰	سیب	تن	۵۹,۸۰۵	۴۳	۹۴,۸۹۷	۶۷
۱۱	۸۱۰۹۰۱۰	انار	تن	۷۶,۵۹۳	۴۱	۱۰۷,۰۶۵	۴۶
۱۲	۸۰۲۵۲۰۰	پسته	تن	۲,۸۲۶	۳۸	۲,۸۹۶	۳۱
۱۳	۸۰۶۱۰۰۰	انگور	تن	۱۳۷,۰۱۳	۳۳	۱۷۱,۶۸۲	۵۶
۱۴	۷۱۳۴۰۳۰	ماش خام	تن	۳۵,۸۶۲	۳۲	۳۹,۶۳۷	۳۲
۱۵	۹۰۹۳۱۰۰	زیره سبز	تن	۸,۱۴۳	۳۲	۱۹,۱۵۳	۳۶
۱۶	۷۸۰۶۰۰۲۰	شمش سرب	تن	۲۲,۹۴۶	۳۲	۲۱,۰۳۰	۱۹
۱۷	۲۶	سنگ های معدنی	تن	۱۷۹,۶۵۶	۳۱	۷۸,۵۵۵	۱۲
۱۸	۸۱۳۱۰۰۰	زردآلو خشک	تن	۲۲,۵۲۵	۳۰	۲۶,۰۵۳	۳۵
۱۹	۵۷	قالین و گلیم	تن	۴,۱۳۸	۱۶/۳۰	۵,۹۶۵	۲۲
۲۰	۸۰۲۸۰۲۰	جلغوزه سیاه	تن	۹۷۰	۱۲	۳,۷۷۷	۴۱
مجموع ۲۰ قلم				-	۱,۳۰۴	-	۱,۴۷۶

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

۴۰۷	-	۴۹۹	-	مجموع سایر اقلام
۱,۸۸۴	-	۱,۸۰۳	-	جمع کل

مقایسه ۲۰ قلم کالاهای عمده صادراتی افغانستان طی سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ (ارزش به میلیون دلار)					
#	نام کالا	۲۰۲۴	۲۰۲۳	تفاوت	درصد رشد/کاهش
۱	پنبه محلول و محصولات آن	۲۱۸	۲۳۳	(۱۵)	-۷٪
۲	انجیر خشک	۱۶۶	۱۴۷	۲۰	۱۳٪
۳	کشمش	۱۵۲	۱۱۵	۳۷	۳۲٪
۴	آngوزه و بذر آن	۱۲۲	۱۴۴	(۲۱)	-۱۵٪
۵	ذغال سنگ	۹۲	۲۶۲	(۱۷۰)	-۶۵٪
۶	پیاز	۷۶	۶۶	۱۰	۱۵٪
۷	بادام	۴۶	۳۵	۱۱	۳۲٪
۸	گوجه فرنگی	۴۶	۳۹	۷	۱۹٪
۹	زعفران	۴۴	۴۱	۳	۷٪
۱۰	سیب	۴۳	۶۷	(۲۳)	-۳۵٪
۱۱	انار	۴۱	۴۶	(۵)	-۱۱٪
۱۲	پسته	۳۸	۳۱	۷	۲۲٪
۱۳	انگور	۳۳	۵۶	(۲۲)	-۴۰٪
۱۴	ماش خام	۳۲	۳۲	۰	۱٪
۱۵	زیره سبز	۳۲	۳۶	(۴)	-۱۰٪
۱۶	شمش سرب	۳۲	۱۹	۱۳	۷۱٪
۱۷	سنگ های معدنی	۳۱	۱۲	۱۹	۱۶۱٪

 جمهوری اسلامی ایران وزارت فرهنگ، میراث و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران Trade Promotion Organization of Iran دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

۱۸	زردآلو خشک	۳۰	۳۵	(۵)	-۱۳٪
۱۹	قالین و گلیم	۱۶	۲۲	(۶)	-۲۷٪
۲۰	جلغوزه سیاه	۱۲	۴۱	(۲۹)	-۷۱٪

تحلیل جدول:

مجموع صادرات ۲۰ قلم عمده صادراتی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۱,۳۰۴ میلیون دلار بوده است که ۷۲ درصد مجموع صادرات این کشور را تشکیل می دهد و مجموع سایر اقلام صادراتی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۴۹۹ میلیون دلار عنوان گردیده که ۲۸ درصد مجموع صادرات این کشور را تشکیل داده است.

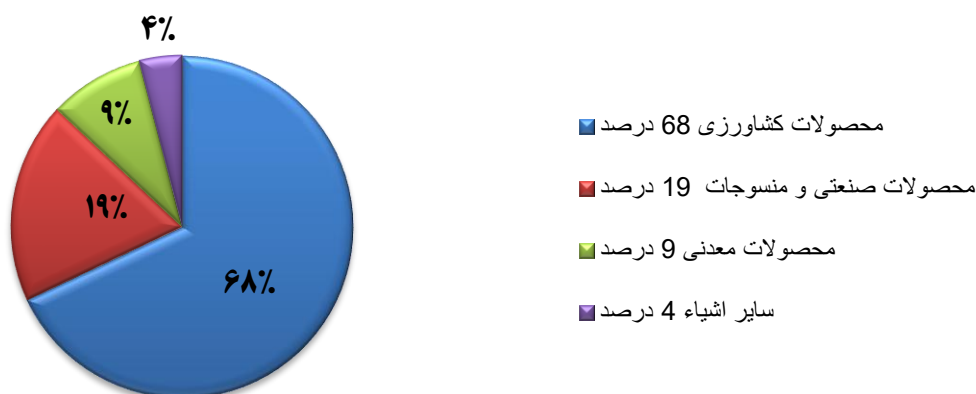
صادرات انجیر خشک، کشمش، پیاز، بادام، گوجه فرنگی، پسته، سنگ های معدنی و زعفران، شمش سرب و ماش خام طی سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ افزایش نموده و برخلاف آن صادرات پنبه، ذغال سنگ، آنغوزه، سیب، انگور، انار، قالین و گلیم، زردآلو خشک، جلغوزه سیاه و زیره سبز طی سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ کاهش داشته است.

اقلامی که بیشترین صادرات را طی سال ۲۰۲۴ داشته عبارتند: از پنبه محلول و محصولات آن، انجیر خشک، کشمش، آنغوزه و بذر آن، ذغال سنگ، پیاز، بادام، گوجه فرنگی، زعفران و سیب.

صادرات افغانستان به تفکیک هر بخش طی سال ۲۰۲۴

صادرات افغانستان به تفکیک هر بخش طی سال ۲۰۲۴ و ۲۰۲۳ (ارزش به میلیون دلار)					
#	بخش	۲۰۲۴		۲۰۲۳	
		ارزش	سهم بخش از مجموع صادرات	ارزش	سهم بخش از مجموع صادرات
۱	محصولات کشاورزی	۱,۲۱۸	۶۸٪	۱,۱۸۵	۶۳٪
۲	محصولات صنعتی و منسوجات	۳۳۸	۱۹٪	۳۱۵	۱۷٪
۳	محصولات معدنی	۱۵۳	۹٪	۲۹۷	۱۶٪
۴	سایر اشیاء	۹۳	۴٪	۸۹	۴٪
	جمع کل	۱,۸۰۳	۱۰۰	۱,۸۸۶	۱۰۰

صادرات افغانستان به تفکیک هر بخش طی سال ۲۰۲۴

تحلیل جدول صادرات به تفکیک بخش های اصلی :

بخش کشاورزی افغانستان چه در ایجاد اشتغال و چه در تولید ناخالص داخلی و هم در ارز آوری، همچنان پیشتاز است. صادرات بخش کشاورزی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۱,۲۱۸ میلیون دلار بوده که ۶۸ درصد مجموع صادرات این کشور را تشکیل می دهد.

صادرات بخش محصولات صنعتی و منسوجات طی سال ۲۰۲۴ حدود ۳۳۸ میلیون دلار بوده که ۱۹ درصد مجموع صادرات این کشور را تشکیل داده است.

در بخش معدن و مواد معدنی، ملاحظه می شود که در این بخش خیلی توفیقی حاصل نشده است. صادرات بخش محصولات معدنی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۱۵۳ میلیون دلار عنوان شده که ۹ درصد مجموع صادرات را شکل می دهد و صادرات سایر اشیاء حدود ۹۳ میلیون دلار بوده که ۴ درصد مجموع صادرات افغانستان را تشکیل می دهد.

شرکای عمده وارداتی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ و ۲۰۲۳ (ارزش به میلیون دلار)			
#	کشور	۲۰۲۴	۲۰۲۳
۱	ج.ا.ایران	۳,۱۴۳	۱,۷۱۴
۲	امارات متحده عربی	۲,۰۴۵	۱,۱۲۹
۳	پاکستان	۱,۶۴۴	۱,۴۶۳
۴	چین	۷۸۴	۱,۲۱۲
۵	ترکمنستان	۶۴۵	۴۷۸
۶	ازبکستان	۵۸۷	۲۳۹
۷	قزاقستان	۳۵۸	۲۳۱
۸	روسیه	۲۹۸	۴۰۶

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران Trade Promotion Organization of Iran دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

۲۰۰	۲۴۷	هند	۹
۱۳۰	۱۷۵	مالزی	۱۰
۷۵	۱۶۳	آلمان	۱۱
۷۷	۹۲	ترکیه	۱۲
۶۱	۵۷	ویتنام	۱۳
۲۷	۴۹	تاجیکستان	۱۴
۱	۳۹	قرقیزستان	۱۵
۲۶	۳۴	ژاپن	۱۶
۲۳	۳۲	کره جنوبی	۱۷
۲۵	۲۲	اندونزی	۱۸
۲۰	۱۵	استرالیا	۱۹
۱۳	۱۱	تایلند	۲۰
۷,۵۵۰	۱۰,۴۴۲	مجموع ۲۰ کشور	
۱۶۱	۱۷۷	مجموع سایر کشورها	
۷,۷۱۰	۱۰,۶۱۹	جمع کل	

مقایسه شرکای عمده وارداتی افغانستان طی سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ (ارزش به میلیون دلار)

#	کشور	۲۰۲۴	۲۰۲۳	تفاوت	درصد رشد/کاهش
۱	ج.ا.ایران	۳,۱۴۳	۱,۷۱۴	۱,۴۲۹	۸۳٪
۲	امارات متحده عربی	۲,۰۴۵	۱,۱۲۹	۹۱۶	۸۱٪
۳	پاکستان	۱,۶۴۴	۱,۴۶۳	۱۸۱	۱۲٪
۴	چین	۷۸۴	۱,۲۱۲	(۴۲۷)	-۳۵٪
۵	ترکمنستان	۶۴۵	۴۷۸	۱۶۷	۳۵٪
۶	ازبکستان	۵۸۷	۲۳۹	۳۴۸	۱۴۵٪
۷	قزاقستان	۳۵۸	۲۳۱	۱۲۷	۵۵٪
۸	روسیه	۲۹۸	۴۰۶	(۱۰۸)	-۲۷٪
۹	هند	۲۴۷	۲۰۰	۴۷	۲۳٪
۱۰	مالزی	۱۷۵	۱۳۰	۴۵	۳۴٪
۱۱	آلمان	۱۶۳	۷۵	۸۹	۱۱۹٪
۱۲	ترکیه	۹۲	۷۷	۱۵	۱۹٪
۱۳	ویتنام	۵۷	۶۱	(۴)	-۶٪
۱۴	تاجیکستان	۴۹	۲۷	۲۳	۸۵٪
۱۵	قرقیزستان	۳۹	۱	۳۸	۳۵۸۴٪
۱۶	ژاپن	۳۴	۲۶	۸	۳۰٪
۱۷	کره جنوبی	۳۲	۲۳	۹	۴۰٪
۱۸	اندونزی	۲۲	۲۵	(۳)	-۱۳٪
۱۹	استرالیا	۱۵	۲۰	(۵)	-۲۴٪
۲۰	تایلند	۱۱	۱۳	(۲)	-۱۶٪

واردات اقلام عمده وارداتی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ و سال ۲۰۲۳							
#	HS.Code	کالا	واحد	۲۰۲۴		۲۰۲۳	
				مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
۱	۸۷	لوازم یدکی، ماشین آلات وسایط نقلیه	—	—	۹۷۹	—	۵۴۲
۲	۲۷۱۰۱۹۱۰	گازوئیل	تن	۹۶۲,۷۷۶	۶۹۳	۵۹۶,۷۹۹	۲۶۹
۳	۲۷۱۰۱۲۲۰	بنزین	تن	۱,۰۰۱,۷۴۹	۶۷۳	۶۶۴,۵۸۶	۲۹۹
۴	۸۵	ماشین آلات، دستگاههای برقی و لوازم یدکی آن	—	—	۵۸۴	—	۴۶۸
۵	۱۱۰۱۰۰۰۰	آرد گندم	تن	۲,۵۶۷,۸۲۹	۵۵۹	۲,۵۱۹,۴۶۰	۲۵۲
۶	۹۸۰۲۱۰۰۰	مواد خام کارخانجات صنعتی که حالت خاصی دارند	تن	۱,۱۰۴,۸۶۱	۴۶۴	۲۹۶,۱۰۶	۱۲۵
۷	۲۷۱۱۱۱۱۰۰	گاز طبیعی	تن	۱,۰۰۷,۹۰۱	۴۵۲	۷۹۲,۱۵۵	۲۷۷
۸	۵۳۰۹۱۹۰۰	منسوجات کتان	تن	۲۳۲	۴۳۰	۲۵۱,۸۸۸	۴۹۴
۹	۱۰۰۶۲۰۰۰	برنج سیله	تن	۵۹۸,۲۱۵	۳۷۱	۴۶۴,۵۷۲	۲۹۵
۱۰	۳۰۰۴۹۰۰۰	داروهای طبی	تن	۷۴,۰۰۰	۳۵۰	۸۰,۹۱۳	۲۰۰
۱۱	۸۴	ماشین آلات مکانیکی و لوازم یدکی آن	—	—	۳۲۵	—	۱۷۵
۱۲	۲۵۲۳۲۱۱۰	سیمان سیاه	تن	۳,۹۱۴,۴۴۲	۳۱۹	۲,۹۱۹,۶۵۴	۲۴۰
۱۳	۱۵	روغن نباتی	تن	۶۵۳,۷۴۹	۳۱۴	۶۹۷,۲۵۶	۱۹۵
۱۴	۴۰۱۱	تایر و تیوپ	تن	۱۸۶,۹۱۱	۱۷۷	۱۷۲,۰۸۶,۵۵۹	۲۱۸
۱۵	۱۷۰۱۹۱۰۰	شکر	تن	۸۶۵,۴۱۹	۱۷۴	۳۳۲,۰۵۹	۷۰
۱۶	۴۰	لبنیات و تخم مرغ	تن	۱۵۲,۰۸۵	۱۷۳	۱۲۷,۱۷۴	۱۳۴
۱۷	۲۴۰۲۲۰۰۰	سیگار	تن	۲۸,۵۸۳	۱۱۸	۲۲,۸۱۳	۱۰۳
۱۸	۹۸۰۱۶۰۰۰	پوشاک و البسه نو	تن	۴۱,۴۱۶	۹۷	۲۷,۳۶۹	۴۹
۱۹	۸۰۲۸۰۱۰	پسته	تن	۱۱۲,۵۱۶	۷۰	۸۴,۴۹۱	۵۹
۲۰	۱۹	غلات و شیرینی و شکلات	تن	۷۵,۷۷۴	۶۵	۷۴,۵۵۴	۵۸
مجموع ۲۰ قلم				—	۷,۳۸۸	—	۴,۵۲۱
مجموع سایر اقلام				—	۳,۲۳۱	—	۳,۱۹۰
جمع کل				—	۱۰,۶۱۹	—	۷,۷۱۰

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

مقایسه ۲۰ قلم کالاهای عمده وارداتی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ و ۲۰۲۳ (ارزش به میلیون دلار)					
#	نام کالا	۲۰۲۴	۲۰۲۳	تفاوت	درصد رشد/کاهش
۱	لوازم یدکی، ماشین آلات وسایط نقلیه	۹۷۹	۵۴۲	۴۳۸	۸۱٪
۲	گازوئیل	۶۹۳	۲۶۹	۴۲۴	۱۵۸٪
۳	بنزین	۶۷۳	۲۹۹	۳۷۴	۱۲۵٪
۴	ماشین آلات، دستگاههای برقی و لوازم یدکی آن	۵۸۴	۴۶۸	۱۱۶	۲۵٪
۵	آرد گندم	۵۵۹	۲۵۲	۳۰۷	۱۲۲٪
۶	مواد خام کارخانجات صنعتی که حالت خاص دارند	۴۶۴	۱۲۵	۳۳۹	۲۷۱٪
۷	گاز طبیعی	۴۵۲	۲۷۷	۱۷۵	۶۳٪
۸	منسوجات کتان	۴۳۰	۴۹۴	(۶۴)	-۱۳٪
۹	برنج سیله	۳۷۱	۲۹۵	۷۶	۲۶٪
۱۰	داروهای طبی	۳۵۰	۲۰۰	۱۵۰	۷۵٪
۱۱	ماشین آلات مکانیکی و لوازم یدکی آن	۳۲۵	۱۷۵	۱۵۰	۸۶٪
۱۲	سیمان سیاه	۳۱۹	۲۴۰	۷۹	۳۳٪
۱۳	روغن نباتی	۳۱۴	۱۹۵	۱۲۰	۶۱٪
۱۴	تایر و تیوپ	۱۷۷	۲۱۸	(۴۱)	-۱۹٪
۱۵	شکر	۱۷۴	۷۰	۱۰۴	۱۴۸٪
۱۶	لبنیات و تخم مرغ	۱۷۳	۱۳۴	۳۹	۲۹٪
۱۷	سیگار	۱۱۸	۱۰۳	۱۶	۱۵٪
۱۸	پوشاک و البسه نو	۹۷	۴۹	۴۸	۹۸٪
۱۹	پسته	۷۰	۵۹	۱۱	۱۹٪
۲۰	غلات و شیرینی و شکلات	۶۵	۵۸	۷	۱۲٪

مجموع واردات از ۲۰ کشور عمده وارداتی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۱۰,۴۴۲ میلیون دلار بوده که ۹۸ درصد مجموع کل واردات این کشور از جهان را تشکیل می دهد و مجموع سایر کشورها حدود ۱۷۷ میلیون دلار بوده که ۲ درصد مجموع واردات را تشکیل می دهد.

کشورهایی که بیشترین واردات افغانستان طی سال ۲۰۲۴ صورت گرفته عبارتند از: ج.ا.ایران، امارات متحده عربی، پاکستان، چین، ترکمنستان، ازبکستان، قزاقستان، روسیه، هند و مالزی.

مجموع ۲۰ قلم کالای عمده وارداتی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۷,۳۸۸ میلیون دلار بوده که ۷۰ درصد مجموع واردات این کشور را تشکیل می دهد و مجموع سایر اقلام وارداتی حدود ۳,۲۳۱ میلیون دلار بوده که ۳۰ درصد مجموع واردات این کشور را تشکیل می دهد.

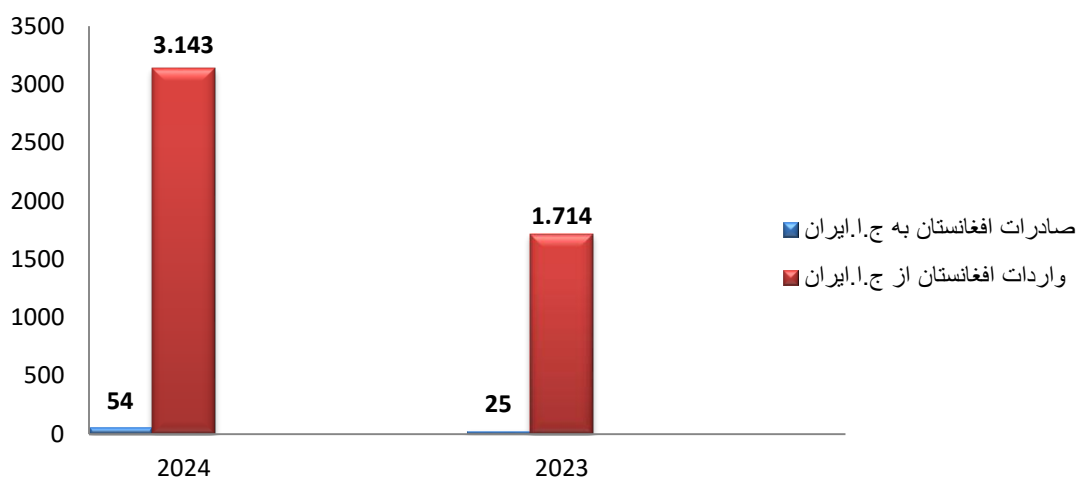
بیشترین اقلام وارداتی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ عبارتند از: لوازم یدکی، ماشین آلات و وسایط نقلیه، گازوئیل، بنزین، ماشین آلات و دستگاه های برقی و لوازم یدکی آن، آرد گندم، مواد اولیه کارخانجات صنعتی که حالت یگانه دارد، گاز طبیعی، منسوجات کتان، برنج سیله، داروهای طبی.

بررسی تجارت افغانستان با جمهوری اسلامی ایران

طی سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴

تجارت افغانستان و ج.ا.ایران طی سال ۲۰۲۴ و سال ۲۰۲۳		
شخص ها	۲۰۲۴	۲۰۲۳
صادرات افغانستان به ج.ا.ایران	۵۴	۲۵
واردات افغانستان از ج.ا.ایران	۳,۱۴۳	۱,۷۱۴
حجم تجارت	۳,۱۹۷	۱,۷۴۰
تراز تجارت	(۳,۰۹۰)	(۱,۶۸۹)
سهم صادرات	۲٪	۱٪
سهم واردات	۹۸٪	۹۹٪

تجارت افغانستان و ج.ا.ایران طی سال ۲۰۲۴ و سال ۲۰۲۳ (ارزش به میلیون دلار)

اقلام عمده صادراتی افغانستان به ج.ا.ایران طی سال ۲۰۲۴				
#	HS.Code	کالا	مقدار به تن	ارزش به دلار
۱	۲۶۰۷۰۰۰۰	سنگ های معدنی	۱۱۲,۴۲۹	۱۹,۶۷۵,۷۴۱
۲	۸۰۶۲۰۰۰	کشمش	۶,۱۰۲	۷,۰۹۶,۷۷۶
۳	۷۸۰۶۰۰۲۰	شمش سرب	۴,۶۶۱	۶,۴۹۷,۱۴۷
۴	۱۲۰۹۹۹۰۰	بذر سبزیجات	۳,۷۳۵	۳,۱۶۷,۶۲۵
۵	۱۲۰۷۴۰۱۰	دانه کنجد	۱,۶۵۱	۲,۶۵۰,۳۲۵
۶	۲۲۰۲۹۱۲۰	نوشیدنی غیرالکلی انرژی زا	۳,۰۲۲	۲,۰۱۴,۹۷۸
۷	۷۱۳۴۰۳۰	ماش خام	۲,۷۶۸	۱,۷۷۱,۵۸۳
۸	۸۰۲۱۲۰۰	بادام	۴۹۱	۱,۴۳۵,۳۳۷
۹	۹۰۹۳۱۰۰	زیره سبز	۱۹۷	۷۸۰,۲۴۵
۱۰	۵۲۰۳۰۰۰۰	پنبه	۳۸۹	۷۵۶,۴۶۷
مجموع ۱۰ قلم				۴۵,۸۴۶,۲۲۴

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران Trade Promotion Organization of Iran دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

۷,۸۳۱,۸۴۳	مجموع سایر اقلام
۵۳,۶۷۸,۰۶۷	جمع کل صادرات

اقلام عمده وارداتی افغانستان از ج.ا.ایران طی سال ۲۰۲۴				
#	HS.Code	کالا	مقدار به تن	ارزش به دلار
۱	۲۷۱۰۱۹۱۰	گازوئیل	۷۶۰,۵۳۱	۵۳۷,۵۵۴,۶۴۶
۲	۲۷۱۰۱۲۲۰	بنزین	۴۴۵,۳۵۶	۲۹۳,۹۱۷,۸۹۷
۳	۹۸۰۲۱۰۰۰	مواد اولیه کارخانجات که حالت خاص دارد	۶۱۷,۲۹۰	۲۸۱,۶۶۰,۰۰۰
۴	۲۷۱۱۱۱۰۰	گاز طبیعی	۵۴۸,۹۹۱	۲۵۱,۴۳۳,۰۵۸
۵	۸۷۰۸۹۵۲۰	لوازم یدکی و قطعات وسایط نقلیه	۸۰,۷۶۰	۱۲۰,۸۵۵,۴۴۴
۶	۲۵۲۳۲۱۱۰	سیمان	۱,۴۰۹,۰۰۲	۱۰۳,۰۹۱,۱۵۰
۷	۱۵	روغن های صنعتی	۱۴۳,۲۱۵	۵۸,۷۸۶,۳۹۲
۸	۲۷۱۰۱۹۲۰	گازوئیل نوع L05-62	۱۱۹,۸۸۱	۵۳,۹۴۹,۸۶۹
۹	۱۱۰۱۰۰۰۰	آرد گندم	۲۴۶,۷۵۰	۴۳,۱۶۳,۸۰۶
۱۰	۵۳۰۹۱۹۰۰	منسوجات کتان	۱۸,۵۲۲	۳۲,۹۵۵,۵۵۴
مجموع ۱۰ قلم			۱,۷۷۷,۳۶۷,۸۱۶	
مجموع سایر اقلام			۱,۳۶۵,۹۲۳,۳۰۵	
جمع کل صادرات			۳,۱۴۳,۲۹۱,۱۲۱	

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران Trade Promotion Organization of Iran دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

ملاحظات و برداشت ها:

۱- بطوریکه ملاحظه می شود، جمهوری اسلامی ایران به مانند ۲ سال گذشته، در سال ۲۰۲۴ میلادی نیز همچنان با اختلاف قابل قبولی، شریک اول تجاری افغانستان در بخش واردات بوده و نزدیک به ۳۰ درصد (۲۹/۶ درصد) نیازهای وارداتی افغانستان از طریق جمهوری اسلامی ایران تامین و ارسال می گردد، که البته تا رسیدن به نقطه مطلوب و متناسب با پتانسیل ها و ظرفیت های موجود دو کشور فاصله زیاد است و نیاز به تمرکز و همگرایی بیشتر در بخش های اقتصادی بین دو کشور دوست، برادر، همسایه و همسو، جمهوری اسلامی ایران و افغانستان، احساس می شود.

۲- امارت متحده عربی در سال های اخیر تمرکز ویژه ای روی بازار افغانستان داشته است و این مهم را آمارهای تجاری و رقم بیش از ۲ میلیارد دلاری صادرات امارات به افغانستان، بعنوان دومین شریک وارداتی نشان می دهد. به نظر می رسد امارات متحده عربی از چالش های سیاسی و مرزی بین دو کشور همسایه و مسلمان (افغانستان و پاکستان) و بسته شدن مکرر و یک سویه مرزهای رسمی بین دو کشور، نهایت بهره برداری را نموده است.

۳- صادرات افغانستان به پاکستان در سال ۲۰۲۴ متاثر از چالش های سیاسی و بسته شدن مکرر مرزها، بویژه در فصل برداشت سردرختی و میوه های تازه، با ۱۹ درصد کاهش همراه بود و اقلامی چون ذغال سنگ، پنبه و میوه های تازه مانند سیب، انار، انگور، زردآلو و ... بیشترین تاثیر را در این کاهش نشان می دهند.

۴- کاهش صادرات به پاکستان با رقم ۱۸۸ میلیون دلار، دلیل اصلی کاهش ۴ درصدی صادرات افغانستان به جهان در سال ۲۰۲۴ بوده و البته صادرات به چین نیز در این

 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت، معدن و تجارت	گزارش تحلیلی و بررسی عملکرد تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال ۲۰۲۳ میلادی	 سازمان توسعه تجارت ایران Trade Promotion Organization of Iran دفتر رایزنی بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان
---	---	--

سال با کاهش همراه بوده که دلیل اصلی آن کاهش خرید جلودوزه (کاهش ۲۰ میلیون دلاری) از افغانستان بوده است.

۵- بخش کشاورزی افغانستان چه در ایجاد اشتغال و چه در تولید ناخالص داخلی و هم در ارز آوری، همچنان پیشتاز است. صادرات بخش کشاورزی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۱,۲۱۸ میلیون دلار بوده که ۶۸ درصد مجموع صادرات این کشور را تشکیل می دهد.

۶- در بخش صادرات معدن و مواد معدنی، ملاحظه می شود که در این بخش خیلی توفیقی حاصل نشده است. صادرات بخش محصولات معدنی افغانستان طی سال ۲۰۲۴ حدود ۱۵۳ میلیون دلار عنوان شده که فقط ۹ درصد مجموع صادرات را تشکیل می دهد.

۷- متاثر از اتخاذ استراتژی حمایت از تولید داخلی توسط دولت سرپرست طالبان در ۳ سال اخیر و با توجه به ترکیب اقلام مهم وارداتی افغانستان در سال ۲۰۲۴ و همچنین ۲۰۲۳ میلادی، ذکر این نکته مهم است که اولویت های وارداتی افغانستان تغییر کرده و دیگر فروش کالاهای نهایی و آماده مصرف در بازار افغانستان، نمی تواند در دراز مدت دوام داشته باشد. ماشین آلات و دستگاههای برقی، ماشین آلات مکانیکی و لوازم یدکی و جانبی آنها و همچنین مواد اولیه و خام کارخانجات صنعتی، بخش بزرگی از نیازهای وارداتی افغانستان در سال های اخیر بوده اند.

منابع و مواخذ:

- وزارت صنعت و تجارت افغانستان.
- وزارت مالیه افغانستان.
- اداره گمرکات افغانستان.
- اداره ملی احصائیه و معلومات افغانستان (اداره ملی آمار).
- اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان.
- اتاق تولیدات زراعت و مالداري افغانستان.